

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. Los originals no s tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.--Teléfono, 186.

Representació Administrativa a Barcelona
Llibreria de Alvar Verdagué Rambla Mitj. 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. 2 rals. al mes.
Fora de Sabadell. 8 3 trimestre.
Un número sol. 0'20 ptas.
Anuncis a preus convencionals.

Xampany Catalá de la acreditada marca **CODORNIU**
de San Sadurni de Noya.
Se ven en las confiterías de Pere Fornalleda, «La Confiansa» de Vila jermans, Rosendo Crous, Joseph Garriga, en la droguería de Joseph Fornosa y en las principales fondas.

GRAN COPISTERIA DE MÚSICA
FERNANDO FOLGUERA
CARRER DE MITJDLIA, NÚM. 41

Se copian ab prontitut y esmerada perfecció tota classe de
travalls de música.

PREUS CONVENCIONALS

VALENTS DIPUTATS

La vergonya ocorreguda en el Congrés al votarse en las se-
cions la Comissió dictaminadora del Bill de indemnitat demanat
pel govern fusionista, se repetí no fa molt al posarse a votació
el dictámen favorable en un tot al projecte presentat per la
comparsa moretista.

Los diputats catalans o millor dit los que s titulan represen-
tants de Catalunya fugiren altra vegada d' estudi, vergonyosa-
ment, ab la qua entre camas y sense valor sisquera per defensar

en lo Congrés la voluntat del pahís que ja està tip de veurer com los governs faltan descaradament á las lleys, refiat de la docil majoria que 'ls ampara y de la hipócrita taifa de falsos protec-cionistas que s' amagan y fugen quan lo perill s' acostar.

A aquest objecte alguns diaris importants de Catalunya s' han desfet en impropèris contra 'ls diputats catalans qu' han comés tan tremenda apostasia, distingintse entre ells lo *Diario Mercantil* de Barcelona que en un article editorial los hi treya al públich sas vergonyas, retantlos á defensarse pera disculpar d' un modo ó altre devant de l' enganyat pahís, sos actes me-reixedors del mes virulent anatema.

Pera mes vergonya, citava lo colega un per un los noms dels diputats per Catalunya ab sa actitud bona ó dolenta en assumpto de tanta importancia, resultant del conjunt un cuadro llastimós que avergonyeix y apena als que de debó s' interessan pel per-vindrer económic de nostra terra.

Votaren á favor del Bill y per lo tant contra Catalunya, los senyors Joan Cañellas, Pompeyo Quintana y Joan Rosell, dipu-tat aquest últim gracias á la generositat del actual alcalde de Barcelona que li cedí l' acta que sols á ell li pertocava.

Aixís agraixen los favors las *personas ben nacidas*.

Tots tres son fusionistas y per lo tant dit está que son de la mena dels que crehuen que entre 'l pahís y l' ilustre jefe aquest es qui 'ls mana al seu capritxo. Tingui present lo pahís quant l' hora sia son desvergonyiment d' avuy, proba palpable del cinis-me de demá.

Votaren á favor del pahís ó sia contra 'l Bill los senyors Jo-seph M.ª Planas y Casals Tiberi Ávila, Ramon Rocafort, Joan Sol y Ortega, Emili Junoy, Joseph M.ª Vallés y Ribot y Nico-lau Salmeron. Tots ells pertenyents á partits d' oposició y lliu-res per lo tant de emitir son vot sens impediments y convenien-cias políticas, avans al contrari, interesats á derrotar al govern com adversaris seus irreconciliables.

No obstant obraren conforme 'l pahís exigia y just es que se 'ls hi agraheixi son comportament en la votació esmentada.

Ya ho veuenh nostre llegidors; de 43 diputats que te Cata-lunya, 3 votaren á favor y 6 en contra.

Los restants fins á 34, sens independència ni amor al pahís,

ni tan sisquera la franquesa honrada de quí vota conforme á sa conciencia, malgrat los compromisos contrets ó la demanda del poble que representan, escorregueren lo bulto, demostrant com diu molt bé lo *Diario Mercantil* que la valerosa raza de los almogavares modernos prefiere estar bien con el poder y... callarse.

Anotemlos aquí per coneixement de nostres lectors y per repassar son nom quan convinga. Son los senyors següents, los que no volen embolicarse per mes que 'l pahís demani justicia.

Senyors Alfonso Sala, Albert Rusinyol, Timoteo Busiillo, Baldomero Lostau, Xich de las Barraquetas, Lluís G. Soler y Plá, Carlos Godó, Marqués de Montroig, Joaquim Marin, Joan Comas y Masferrer, Teodoro Baró, Joan Fabra y Floreta, Marqués de Monistrol, Pere Anton Torres, Antoni Comyn, Gustavo Puig, Enrich Luque, Adolf Calzado, Vicents Alonso Martinez, Miquel Agelet, Joan Maluquer y Viladot, Dñch de la Seu d' Urgell, Rafel Cabezas, Garcia Trapero, Marqués de Marianao, Vicente Lopez Puigcerver, Joseph Cañé, Gabriel Ballester y Joan Fontano.

Heulos aquí un per un, ab tots sons noms y apellidos. Inviats pel *Diario Mercantil* á defensar sa conducta cap d' ells ha tingut valor pera afrontar sa situació desayada allá hont foren citats per la opinió pública.

Bellugadissos de mena quant se tracta de buscar vots, se 'ns mostran avuy quiets y abaixant lo cap com si aixís passessin desapercebuts als ulls del públich que ab fastich y sentiment á un temps contempla sa anti-patriotica conducta.

¿Si no arriba á triomfar lo proteccionisme en la Comissió de tractats del Senat y ab ell homes tan eminents com en Durán y Bás y en Chávarri, que haguera succehit en lo Congrés ab defenses de nostres interessos tan *enérgichs é independents* com los 34 individuos esposats avuy á la vergonya pública?

Serveixi aixó d' escarment pera 'l pervindre y fagis per manera que no s' hagi de profetisarse en lo banquet de Tarrasa y confirmar després en los periódichs defensor de la producció la vergonya qu' espera al pahís que no te representants qu' estiguin á la seva altura.

SECCIÓ POLÍTICA

S'ha llegit ja en lo Congrès y en lo Senat lo decret de suspensió de sessions, sens poguer aprobarse los tractats de comerç en projecte, ni tan sisquera las autorisacions demanadas pera entregar al govern la dictadura econòmica y financiera.

Es una bona notícia pel país y val la pena per lo nova, dintre l'amanerament y descomposició de nostra politica madrilenya, de ferho constar en lletres inesborrables.

Es la primera vegada que la opinió pública s'ha imposat als governants y no han tingut aquestos mes remey que tancar ó suspèndrer las Corts, sens poguer sortir ab la seva.

Deu vullguí que 'l miracle continui y que sigui sempre 'l país qui imposi sa voluntat en ús d' aquella lliberrima soberania que consta en las lleys y que 'ls liberals de cartró de las collas madrilenyas li estafan tant com poden.

Lo ministre d' Estat don Segimon Moret ha fet un pá com unas hostias.

Ne fa pas molts dias que en una sessió celèbre del Senat *prometiò por su honor* abandonar lo ministeri si la Comissió de aquella Cambra entorpia per mes temps sos plans econòmichs y ab tot y lo succehit está l' home encara tan *campante*.

No sols li han entorpit en lo Senat la discussió dels tractats, sino que no ha pogut salvar las autorisacions demanadas y han hagut de tancar las Corts deixant al pobre Moret de camas enlayre.

Diuhèn de Francisco 1.er que en la batalla de Pavia exclamà: *Todo se ha perdido menos el honor*.

No podrà pas exclamarse aixís lo senyor Moret.

Ell ha perdut lo temps, ha malgastat la paciència pública, ha fet promoure escàndols parlamentaris, y tot por faltar descaradament á sa paraula y llensar per terra aquell honor de que tan blasonava.

Sort que pera la manera de viurer de la gent de la política madrilenya no es pas aquesta qualitat indispensable pera fer carrera.

Al acabarse la sessió en lo Congrès, després de la lectura del decret de suspensió, s' promogué l' últim y mes terrible escàndol que registrarà l' actual legislatura.

Al aixecarse 'ls diputats, comensaren los monàrquichs ab crits de *visca 'l rey, visca la reyna!* y no volguent esser menos, contestaren los carlins ab crits de *visca don Carlos VII!* y 'ls republicans ab *visca la República!*

Y allí per espay de mitja hora, los crits, los viscas, los insults, las amenassas y 'ls brams de nostres flamants diputats, convertiren l' hemicle del Congrès en una plasseta de vendrer y perdonin las marmanyeras la comparació.

No mes faltava que uns quants diputats tranquils, no tenint aficions dinásticas de cap mena, ni idees republicanas, haguessin coadiuvat al espectacle ab crits aixordadors de *Visca la Pepa!*

Y tot ve de que 'ls politichs espanyols no tenen mes ideals que 'ls exclusius de cada colla.

Si s' recordessin un xich mes de la gran patria espanyola com ells ne diuhèn, en lloch de acabar la sessió, fent valer á brams sas aficions monàrquicas ó republicanas compendria que hi ha algo superior á las formas de govern que tant 'ls amohina y al crit de visca la Patria podrian respondrer á la una, tots los diputats de la Nació.

ENSENYAR AL QUE NO SAB.

Com que lo senyor Sagasta no s' entera ó no tracta d' enterarse de las cosas, creu que lo mateix passa als demés.

Per aixó, é inspirat sens dúpte per son històrich tupé, sa excel·lencia parla ab gran *sans façons* d' assumptos com lo dels tractats sense coneixels éll y persuadit ab candorosa inocencia de que tampoch los coneixen los demés espanyols.

Mes, heus aquí, que á lo mellor topa 'l president del Consell ab personas que no pecan de lleugeras y que saben lo que tenen entre mans y ¡aquí fué Troya! Las afirmacions capritxosas, los errors y disbarats del senyor excelentíssim quedan en la mes lamentable evidència.

Aixís ha passat fa pochs dias ab lo discurs que sobre 'l tractat ab Alemanya pronunciá en lo Senat lo dia dos del corrent. Allí, mentres lo famós tupé s' aixecava com la sombra de Layo, don Práxedes deya, ab un candor inconcebible; una de dos, ó be 'ls industrials no coneixen lo tractat ó no coneixen sos propis interessos.

Com era d' esperar aquestas paraulas de don Mateu, picaren de valent á los senyors de la Lliga de productors, quins perque 'l president del Consell no 's proposi altre dia ferlos passar per homens lleugers é inconcients se decideixen á espigolar en l' ample camp de disbarats y desproposits del discurs presidencial y han fet un anàlisis que 's lo mes curiós que puga veurers, en en una carta-circular firmada per lo president senyor Zarcadegui, y lo secretari senyor Angolotti.

Diu, per exemple, lo senyor Sagasta que en lo tractat de Alemanya no arriuan á 32 las partidas que son inferiors á la segona partida del arancel de 1891 y los senyors de la Lliga de productors agafan lo tractat y l' arancel, y classe per classe, y partida per partida, li demostran ab tota claretat que las partidas inferiors no son 32 sinó 116. ¡Pobre Sagasta; éll y son tupé no s' havían equivocat mes que de 84 partidas! Si coneixerá á fondo la cuestió lo president del Consell de ministres!

Diu lo senyor Sagasta en l' esmentat discurs que 'l projecte de tractat es mes beneficiós pera las industrias que l' anterior

tractat de Alemanya. Y los senyors de la Lliga, ab mes seny qu' ell, li fan observar que lo que 's té en compte en los tractats son las tarifas anexas, porque las demes son modificables y se poden elevar per una ley, y que 'l tractat anterior sols comprenia 8 articles ó sigan los raills, fil-ferro, colors, estam tenyit, pells adobadas, máquinas agrícolas y aguardents, mentres qu' en las tarifas anexas del actual tractat hi han 27 partidas totals ó parcials ab rebaixas de drets que 'ls han igualat als del arancel de 1882, y 25 altres partidas també totals ó parcials, ab drets inferiors.

Perque ho sapiga mellor lo president del Consell de ministres, los senyors de la Lliga li fan veure qu' agrupadas las concessions fetas per lo senyor Moret en sos tractats, resultan, de 373 partidas que te nostre arancel, compromesas ab l' extranger 258, y que de las 115 de que pot disposar l' Estat espanyol, 19 comprenen articles de rentas ó fiscals; 22, productes exòtics; 38, que comprenen productes agrícols y primeras materas nacionals, y si 'ls drets pera alguns d'aqueixos articles son necessaris pera altres, son perfectament similis ja que som esencialment productors d' ells.

Li adverteixen també, pera que ho sapiga, de qu' ab relació á productes industrials sols han quedat sense rebaixar unas 18 partidas, y alguns d' els articles inclosos en las mateixas son tant insignificants que ningú ha reclamat protecció pera las mateixas en lo gran número d' informacions que ja per escrit ja de paraula s' han presentat en la Comissió del Senat.

Entant en detalls li demostran que no sols s' ha perjudicat á determinadas industrias, per lo que s' ha rebaixat lo dret d' introducció de las manufacturas extrangeras qu' han de fer los hi la competencia, sinó també per lo elevats que s' han deixat los drets imposats á las primeras materias de las mateixas, que, cal confesar, qu' ab aixó s' ha arribat fins al absurdo, ja que no volem dir á la mes manifesta mala fé.

Y finalment com que lo senyor Sagasta, segurament després de consultar ab lo senyor tuc, ha parlat de compensacions á las industrias perjudicadas, los senyors de la Lliga, consultant exclusivament al bé general del país, li demostran de la manera mes clara y positiva que ha parlat per parlar ja que á la inmensa

majoria de las industrias no las podría compensar sinó sacrificant las altrás.

Ab aixó y ab lo de posar en solfa lo que digué lo senyor Sagasta de nostra importació en lo mercat d' Alemanya, los dignisims senyors de la Lliga de productors han deixat al gefe del gabinet en situació altament ridícula.

Y tot ¿perqué? Per ficarsse lo senyor Sagasta á parlar de lo que no enten, per obrar ab la acostumada lleugeresa dels quins mes aptes pera tirar un carro se fican desvergonyidament á volguer manejar las riendas del Estat.

De totas maneras ensenyar al que no sab es una de las obras de misericordia.

Y aixó ha de consolar als dignisims representants de la Lliga Nacional de productors, als quins los hi recomanem que prescindint de las raquícas ambicions y tonterias de certs productors, acostumats á torsar la espinada devant dels grans idols de la política madrilenya, se fixin sobre tot en lo bé general del pahís y 's mantingan fermes y decidits en sa patriótica conducta.

BADALONA CONTRA 'LS TRACTATS DE COMERS

Organisat per la Lliga de productors del principat de Catalunya y ab la cooperació dels elements productors de la vila de Badalona, tingué lloch lo passat diumenge l' anunciat *meeting* contra 'ls tractats de comers.

Al arribar los representants de la Lliga y demás representacions foren rebuts en la estació d' aquella vila per lo senyor Blay, alcalde de la localitat, y varis regidors y números públich que saludá als expedicionaris ab una nutrida salva d' aplausos. La Banda del Asil, fundada per lo difunt senyor Arnús acompanyava á la comitiva interpretant escullidas pessas de música.

Lo *meeting* se celebrá en l' espayós teatro Espanyol, que s' omplí de gom á gom, calculantse en 3.000 lo número de personas que s' hi congregaren.

Presidí l' acte l' alcalde, senyor Blay, qui tenia á sos costats als senyors Zulueta, Sunyol, Cruells, Ferrer, Clarós y Alsina.

Lo senyor Blay obrí la sessió entre 'ls aplausos de la concurrencia y en un breu parlament exposá l' objecte de la reunió, manifestant que Badalona sense distinció de opinions políticas se trobava al costat dels elements productors de tota Catalunya pera contribuir á la defensa dels interessos de la producció pàtria.

Lo senyor Tobella representant del «Institut Agrícola Català de Sant Isidro» y del «Foment de la Agricultura» de Badalona, enumerà los perjudicis que 'ls tractats, sobre tot lo de Italia ocasionaria á l' agricultura, recomenant la unió de totas las classe pera la defensa dels interessos agrícolas.

Lo senyor Ansió, individu de la comissió organitzadora del *meeting* se felicitá de l' assistència dels badalonins en aquell acte. Combat durament los tractats y diu que 'l senyor Moret no ha pretengut altra cosa que vendre los interessos nacionals á las nacions estrangeras.

Lo senyor Durán parla en nom dels obrers, exposa atinadas consideracions pera demostrar que 'ls tals tractats perjudicarian gravement á las classes treballadoras y diu qu' amos y treballadors deuen anar ben units pera la comú defensa dels seus interessos.

Nostre compatrici don Jaume Cruells, advocat assessor del Ajuntament de Badalona, feu esment de l' activíssima campanya que pera la defensa dels interessos de la producció vé sostenint la Lliga de productors del principat de Catalunya en la cual lo país ha sapigut secundar dignament sos nobles y desinteressats propòsits.

Enumerà los graves perjudicis que ocasionarian los tractats á totas las classes productoras, demostrant ab elocuentes datos que dificultarian en gran manera l' exportació del peix fresch perjudicant gravement, los interessos dels pescadors d' aquella vila; y acabá exitant al auditori pera que s' uneixin tots sense distinció de classes y d' idees polítiques pera oposarse ab energia á la aprobació d' uns tractats que foren la ruina de Espanya.

Lo senyor Alsina, diu que no pensava assistir á aquell acte, donchs que tenia 'l propòsit d' assistir al *meeting* que debía celebrarse á Girona, y que havia sigut suspès fins que 's resolguí lo projecte de lley de autorisació pera concertar *modus vivendi* presentat á las Cambras.

Apoyantse ab arguments de gran forsa demostrá la gravetat qu' entraña concedir *bills* de indemnitat al govern, quant se tracta d' assumptos qu' afectan directament á la producció nacional.

Sostingut qu' es precis demostrar que quant dels interessos generals se tracta lo país sab precindir de tota política de partit y que 'ls elements productors sabrán defensar ab tota la energia que las circumstancies aconsellin, la seva existencia.

Lo senyor Zulueta, president de la Lliga de productors del principat resumí 'ls discursos, digué qu' en altres ocasions havia visitat Badalona pera apreciar los adelants en la agricultura realitzats en aquella vila.

Digué qu' en la ocasió present no 's tracta de discussions teóricas, ni tampoch de protecció y lliure-cambi, sinó d' examinar los llibres dels productors, pera convencers de que 'l règimen de tractats qu' impera durant deu anys, fen qu' augmentes la depreciació de la nostra moneda y de molts altres valors, haventse apoderat de tal manera lo pánich del capital, qu' avants d' emprar-lo en industrias, prefereixen dipositarlo en

Banchs, ó invertirlo en valors del Estat, perque sab que 'ls interessos del deute no deixarán de pagarse, per trobars'hi interessats los jueus que tant poden perjudicar als governs.

Digué qu' era precis una actitud energica del pahís pera obtenir excellents resultats en las demandas y en las queixas. Pera demostrar'ho citá 'l gran *meeting* de Tarragona á quina actitud energica y decidida 's digué que deixés d' implantarne l' impost de 5 céntims sobre 'ls vins, abogant per la constitució de grans y poderosas agrupacions que allunyadas de tota politica defensin los interessos dels productors aixís industrials com agricolas.

Se queixá amargament de que nostres governs atenguin mes á sas miras particulars y egoístas qu' al bé general de la nació, lamentant l' abandono en que 'ns tenen los representants en las Cambras.

Acabá lo senyor Zulueta sa brillant peroració recomenant la unió pera la defensa dels interessos comuns y fent atinadas observacions sobres lo fi que tingué la «Lliga Agraria» per haver adquirit carácter polítich.

Tots los oradors foren aplaudits per la numerosa concurrencia que també saludá ab una llarga salva d' aplausos las següents

CONCLUSIONS

1.ª Manifestar á las Córts que estiman atentatori als furs del Parlament y altament perjudicial als interessos del pahís, lo procediment ja matematch, d' establir nostre régimen financier y aranzelari per medi de autorisacions al govern.

2.ª Expressar als diputats y senadors, que satisfarán los desitjos del pahís productor, oposantse per tots los medis, á la autorizació demandada pel govern pera negociar *modus vivendi* durant l' interregne parlamentari, si no 's fixa com á límit la tarifa mínima, modificada per las concessions fetas á Suissa, Holanda y Suecia, y sino s' extén per lo menos á 5 anys lo conveni que 's pacti mitjantsant suficients beneficis concedits per las respectivas nacions.

3.ª Declarar que l' impost de cinch céntims per litro es de tot punt irrealisable, y que precisa s' obri á nostre comers vinicol lo mercat de nostras provincias ultramarinas, de lo contrari no queda més remey que abandonar las vinyas.

4.ª Recordar al govern que no es polítich ni procedent y menos avuy en que tanta falta hi ha de restablir lo respecte al principi d' autoritat, donar al pahís lo mal exemple d' obrar prescindint de lo previst en las lleys del Estat, ja que tal manera d' obrar podria sugerir iguals procediments al poble que constantment desitja ser atés pels governants.

CONCURS REGIONALISTA DEL CENTRE CATALÀ DE SABADELL

COMPOSICIONS REBUDAS FINS Á LA FETXA

Número 1, *Narro Catalanista*. Lema: «La veritable historia de Catalunya».—Núm. 2 *Cartilla pels catalans*. Lema: «Tot ciutadà ve obligat á saber la historia de sa pàtria».—Núm. 3 *Fleuri Catalanista*. Lema: «Lo que es nostre volém nostre».—Núm. 4. *Ensenyansas catalanistas*. Lema: «No pot desmentirse».—Núm. 5 *Cartilla pera la ensenyansa històrica dels catalans*. Lema: «Catalunya fou gran».—Núm. 6. *Cartilla foral. Pera las escuelas de Catalunya*. Lema: «Los petits se fan grans».—Núm. 7. *Catecisme foral de Catalunya*. Lema: «La feyna del tau».—Núm. 8. *Compendi dialogat del programa catalanista*. Lema: «Del dia ensá que aquells homens stranys son stats, etc., etc.»—Núm. 9. *Cartilla foral*. Lema: «No hay atajo sin trabajo».—Número 10. *Abecé catalanista*. Lema: «Catalunya pels catalans».

Lo plasso d' admissió de composicions finirá 'l dia 18 del corrent, y 'l dia 25 se farà públich lo veredict del Jurat.

Sabadell 10 de Juliol de 1894—P. A. del J.—Lo secretari, Antoni de P. Capmany.

NOVAS

En lo tren correo del passat dijous passá per aquesta ciutat de regrés de Madrid l' ilustre catalá, Exm. Sr. D. Manel Durán y Bas.

La conducta del sabi jurisconsult en la campanya en lo Senat contra 'ls tractats de comers forsosament havia de mereixer l' aplauso unámin y entussiasta de tota Catalunya, mes que mes en los actuals temps que tant escassos van los homens que ab dignitat y sense pasteieigs sápigán cumplir ab lo dever de bons patriotas y exerceixen degudament la elevada missió que 'l pahis los hi confia.

Sabadell volgué demostrarli també al senyor Durán y Bas son agrahiment per sa actitud digna y enérgica, á qual fi sortiren á saludarlo en la estació un gran número de nostres fabricants y obrers, desitjosos de demostrarli públicament, gratitut per haver interpretat fielment los desitjos y aspiracions del pahis productor.

Figuravan entre la numerosa concurrència, que no baixaria de quatre mil personas, lo diputat á Corts per aquest districte D. Timoteo Bustillo y representacions del Gremi de fabricants y Cambra de comers.

A l' arribada del tren una interminable salva d' aplausos saludá al ilustre viatjer qui saludá carinyosament á tota la concurrència.

Al sortir lo tren se repetí l' aplauso y 's donaren crits de ¡visca 'l senyor Durán y Bas y la Producció nacional!

Sabadell rendí un just y merescut tribut als grans mereixements del ilustre patriici, honra de Catalunya.

A la matinada del passat dimecres morí en aquesta ciutat víctima de penosa malaltia nostre respectable amic y laboriós fabricant don Jaume Molins y Feliu. E. P. D.

Moltas eran las excelents qualitats qu' adornavan al malaguanyat patrici, quina mort ha sigut vivament sentida per totas las classes. Lo caracter amable y bondados del senyor Molins s' havia fet acreedor á totas las generals simpatias y Sabadell tot se senti dolorosament afectat al saber la trista nova de sa mort.

Industrial actiu, havia dedicat tota sa vida al desentrotllo de la seva industria, qu' ab sa clara inteligencia y vastos coneixements ténichs lográ aixecarla á un nivell envejable, contribuhint en alt grau á fer efectiva á la merescuda fama industrial de que gosa nostra ciutat.

Sabadell, donchs, ha perdut un dels mes aprofitats industrials y al quin, ab son caracter actiu, intelligent y treballador havia contribuït á donarli renom y fama.

Nosaltres al doldrens de tant sentida pérdua, enviém á la familia del finat la més sincera expreció del nostre condol.

En los salons del Centre Industrial avuy á las 9 de la nit se celebrará un ball de vetlla á cárrech de la reputada orquesta *Muixins*.

Avans de comensar lo ball la mateixa orquesta executarà algunas pessas de concert en lo jardí.

La Secció de ball del Ateneo Sabadellés ha disposat per avuy celebrar un ball de tarde á cárrech de la acreditada orquesta *Muixins*.

La Companyia del Teatre Romea de Barcelona avuy tarde posará en escena en lo Teatre Cervantes lo popular drama histórich catalá, en 3 actes y en vers, original del ilustre poeta don Frederich Soler (Pitarra) titulat: *Los Segadors*.

Acabará la funció ab la divertida pessa en un acte, de don Conrat Colomer; *Un mal tanto*.

Per la nit se posará en escena en los Camps de Recreo la divertida comedia en 4 actes, del festiu autor don Josech M.ª Pous: *¡Viva 'l divorci!*.

La representació 's veurá honrada ab la assistencia del autor de la obra.

Lo setmanari *La Costa de Llevant*, ha comensat á regalar á sos subscriptors, en folletí á part, una obretade don Joan Dotras y Maayá, que porta 'l titol de *Recort de la Pelegrinació obrera espanyola á Roma*.

Felicitém de tot cor al distingit quinzinari regionalista per la nova millora.

De «La Veu de Catalunya»

En los diaris del Mitgdia de França y particularment en los periòdichs regionalistes havem llargues y consoladores relacions del enterro y funerals d' en Lluís Roumieux, (A. C. S.) A les funebres cerimonies han concorregut nombroses representacions de les lletres y del periodisme de Marsella, axis com de tot lo Felibrige. Lo cadávre fou conduhit á la estació, per ésser traslatat de Marsella á Nimes, d' ahont lo malaguanyat poeta y felibre era fill. En la estació, en Joseph Gautier, lo distingit director de *La Cornemuse*, y á qui 'l difunt nombrá marmessor literari, pronunciá un discurs plé de veritable sentiment, retrayent los mérits del escriptor que ha perdut la Provença y del home á qui han vist morir sos amichs.

A Montpellier, per iniciativa de la *Escola* del Paratge, ha sigut celebrat un ofici de difunts en sufragi de la anima d' En Roumieux en la iglesia de Santa Eularia. La iglesia era plena de gent; y 'l mateix senyor Rector volgué cantar la missa y fer després una oració fúnebre del poeta. Un amich d' aquest, cantá en l' ofici una de les poesies provençals d' en Roumieux, y l' organista feu sentir la música del himne de *La Coupo Santo*.

Nostre estimat company de Manresa «Lo Setmanari Catalá» ab qui nos hem trobat completament d' acort al apreciar l' escrit que publicá en lo butlletí del cos de somatents lo Comandan General, senyor Fuentes, nos fa observar un retallet molt curios escrit per lo mateix Carrió, y que convé tenirho present pera que 's vegi la bona fé ab que obran los constants enamorats de las grans pátrias, com ha demostrat ser'ho lo senyor Fuentes ab tot y estar al cap d' una institució eminentment regional:

Diu aixís nostre company de Manresa.

«Acabám de rebre lo *Paz y Tregua*, y veyém que 'l senyor Fuentes, al copiar la relació que de la jornada del Bruch escrigué en Carrió, s' ha descuidat de posarhi lo següent ab que aquella acaba; y que sens dubte no fa pesa per l' actual comandant general dels somatents. Diu aixís en Carrió.»

«*Advertencia*.—Senyor, tot lo que ara vas á dir es fora del cas proposat; pero crech que no farà ningun mal lo saverho; una Advertencia may fa nosa y es: que nosaltres mentres foren pochs y curs talens; y cuasi faltats de tot, ab ells matexos matanlos, nos ferem richs de tot lo necessari; de manera que arreglaren un campamen de tot ven parat, lo que sustinuerem tres anys complerts; y los qui y á enterrats per los vols de aquesta ciutat si puguesin resucitá crech que taparian lo Sol. Ells cremaren la

ciutat, y ma casa fou la primera pero tanve son mols que y culgats; *pero tan von pun nos donaren Gefes y Generals per Governarnos ó perderem tot; la nostra sort fou de poder arreplegá lo Señor Baró de Eroles pues aquell fou lo que ó torná á arreglá tot y en pau descansí, amen.*

Aixó que escrigué Carrió, li ha passat per alt al senyor Fuentes? Creyem que nó; per lo mateix nos atrevim á recomenarli mes sinceritat de la que 'ns demostra l' escrit obecte d' aquestas ratillas.

De nostre estimat company «Lo Geronés» setmanari porta-veu del «Centre Catalanista de Girona y sa comarca», n' extreyem lo següent retall:

«Ab l' objecte de posarse d' acort pera coustituhir en aquesta ciutat una Lliga de productors, relacionada ab la general del Principat de Catalunya, se celebrá lo passat diumenge una reunió en la sala de la Societat económica d' amichs del pays, nombrantse una Junta interina pera dur á bon terme los trevalls d' organisació, essent elegits pera formarla los senyors següents:

President, D. Raymon de Falgás; Secretari, D. Pere Lliurella; Secretari suplent, D. Eduart Noguer; y Vocals, D. Joseph Ametller, D. Joseph Catalá, D. Joan Perxés, D. Frederich Homís, D. Cristofol Grober. D. Jacinto Villardell, D. Mariano de Camps, D. Joaquim Coll, D. Marcial de Trinxeria y ls Srs. Planas, Flaquer y C.^a

Les persones citades, que representan totes interessos del pays, així agricòles, com industrials y comercials, son una garantia de la importancia que podrá tenir la associació, cada dia més convenient y necessaria pera la defensa de tots los rams de la producció nacional, sempre y en progressió crexent amenassada y maltractada per les exigencies del fisch y per governs que sols pensan en fer politica y en repartir lo pa benyt á sos amichs y als que los ajudan á sostenirse. Se diu que un dels primers actes que 's proposa realisar, será un meeting contra 'ls tractats de comers».

Diu un telégrama enviat des de Bucarest lo dia 23 del finit Juny: Lo Govern húngar, per senzilla orde ministerial datada d' ahir, ha declarat disolt partit nacional dels rumans de Transylvania y Hungria. Lo motiu alegat per lo govern es que 'l partit no te estatuts, ab tot y que la ley no prevé que 'ls partits polítichs forçosament ne tingan. La supressió del partit nacional es una conseqüencia del procés del Memorandum. Lo govern magyar vol aniquilar tota manifestació de la nacionalitat rumana.

Lo partit nacional va naxer allavors de la revolució del 1848, quan los rumans se reuniren en lo camp de la llibertat á Blaj, ahon se donaren lo primer programa polítich després d' haverse declarat lliures. Mes des

de 1881, época de la gran Assamblea d' Hermannstadt, lo partit nacional se constituí sobre bases sólides.

La orde ministerial, ha produhit sobre tot á Transiylvania, una gran indignació. A Bucarest tots los diaris publiquen articles violentissims.

L' *Aioli*, periódich provensal que 's publica á Avinyó, França, al donar compte de libre que acaba d' estampar á Paris M. Michel ab lo titol: *LA PATRIA PETITA Notes y documents pera l' historia del mohiment felibrench á Paris*; després de fer constar que 's troba reunit en dit libre tot lo mes important y notable que en favor de *la Causa* s' ha fet en las festes de Paris desde l' any 1886, y aplegats los parlaments y discursos de P. Aréne, M. Bréal, F. Coppée, H. Fouquier, F. Mistral, E. Renan, J. Simon, E. Zola y Sextius Michel, copia 'l seguent tros del prefaci, degut á la ploma de Maurici Faure. «Tots los nostre grans felibres Aubanel primer, després Mistral y Felix Gras, després ministres de la República, després los homes de mes ingeni de França, han vingut á dirnos publi-ment: «Avant! enaltiu més y més la Patria petita! la vostra obra es gran, la vostra tasca es patriótica. Fer estimar son petit pays es fer estimar més á Fransa! la centralisació nivelladora l' ha descolorida y debilitada! Que 'ls felibres li retornin lo color, la sanitat y la energia!»

Quin lleguatié més diferent lo que aquí usan les notabilitats y los directors de l' opinió publica desde En Nuñez de Arce en l' Ateneu, En Sanchez Moguel en l' Academia, los Gamazos en les Corts y los Gassets en la premsa periódica. Tots ells s' esgarrihan al sentir les crexents alenades del patriotisme regional, tots nos tenen per sospitosos y per enemichs de la patria espanyola, tots ells conspiran y trevallen pera privarnos de retornar á la descolorida y anémica Espanya *lo color, la sanitat y la energia*.

Pero no sera, mal que 'ls hi pesi, la PATRIA PETITA reviu y s' aixeca arreu, á Espanya com fora d' Espanya, pera renegar del centralisme nivellador, y l' amor de sos fills trevallará cada dia més pera enaltirla y reclamar los drets que li pertanyen y els obtindrà, porque la seua obra es gran, la seua tasca es patriótica.

Ha surtit de Buenos Aires per aquesta nostre y estimat amich don Felu Lluch y Sanmiquel.

Lo president del gremi de Fabricants d' aquesta ciutat Sr. Planas, s' ha dirigit per escrit al Director General de la linea del Nort don Joan Bar- rat, interessantli lo restabliment del servici de trens anterior á la modifi-

cació quan menys de alguns del nou servey, qual combinació respont millor á las necessitat d' aquest vehinat.

Esperem serán ateses per la Direcció del ferro-carril del Nort las fundadas reclamacions que fa nostre digne President del Gremi de Fabricants.

A Bohemia s' han enardit les demostracions del esperit nacionalista. N' ha estat motiu un decret del lloctinent de Bohemia (representant del imperi austriach) anulant l'acort de la municipalitat de Praga qui ordenava la supressió dels rótols dels carrers redactats en duas llenguas y cambiantlos ab altres redactats solament en llengua txeca, que es la de pays. Tota la premsa de Bohemia protesta indignada contra 'l tiránich decret.

En l' últim número del periódich *La Pagesta* s dona compte de la nova planta ferratjera anomenada *Polygonum Sackalinense*. Lo director de la referida publicació, don Francisco X. Tobella, suscriu algunas notas sobre dita ferratjera, un de quals exemplars, en cultin, por veures en lo "Consultori mostrari agrícola,, dels Institut Catalá de Sant Isidro."

A n u n c i s

DELIBERACIONS

DE LA

PRIMERA ASSAMBLEA GENERAL DE DELEGATS

DE LA

UNIÓ CATALANISTA

CELEBRADA Á MANRESA EN LO MES DE MARS DE 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las «Bases» definitiva-ment aprobadas pera la «Constitució regional catalana», se ven al preu de «2 pessetas» en las llibrerías de Verdaguer y Lopez, Rambla del Mitj; Puig, plassa Nova; Massó y Casas (L' Avanç) Ronda de la Universitat; Durán, carrer de Fernando; y en la Secretaria de la «Unió Catalanista», en lo local de la «Lliga de Catalunya», carrer de la Portaferrixa, 8 primer.

En aquesta ciutat poden demanarse al «Centre Catalá.»

Monografia de la parroquia de Sant Julià de Altura

PER

DON JOSEPH SOLER Y PALET

ab un prólech del Il·ltre. Sr. D. JAUME COLLELL

Canonge de la Seu de Vich.

Aquest volúm, I de la «Biblioteca Histórica tarra senca» es de més de 90 planas en quart é imprés esmeradament, trovantse de venda en la impremta de LO CATALANISTA, Calderon, 36 y en lo Centre de suscripcions de Llorens Lladó, Rambla.

MARIA DE MONTPELLER

DRAMA EN 4 ACTES Y EN VERS

original de

D. JOSEPH M. VALLS Y VICENTS

se ven en la llibreria de D. Alvar Verdaguer, Rambla, 5, devant del Liseo

PREU: 2 PESSETAS

IMPREMTA Y ENCUADERNACIONES

DE

PERE TUGAS

Fabricació de plegadors de cartró de totes mides.

Economia en treballs de impremta y litografia.

Confecció de Muestraris de totes classes.

Calderon, 36 -- Teléfono 186

Impremta de Pere Tugás, Carrer de Calderon, 36, Teléfono, núm. 186.—SABADELL.